

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Veritates Æternæ Ex Prima Hebdomade Asceseos
Jgnatianaè Petitaè**

Vogel, Matthäus

Constantiæ, 1731

Pars I. Quid sit Æternitas?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60667)

do me manè in surgendo, tolerando patienter labores scholasticos, non recusando frigus vel calorem in DEI servitio &c. 3. Vesperi nunquam ibo cubitum sine Examine, aut saltem sine contritione perfecta elicita. Omnia agam, ut infernum evadam.

Petitio. Jesu mi., scis, quòd seriò ista facere proponam; labar tamen, nisi tu des gratiam; hanc ne mihi deneges, ô Jesu, sic per Passionem & mortem tuam rogo. Colloquiorum loco ad DEum, B. Virginem & Sanctos, adhibe Litanias de omnibus Sanctis, eo fine recitando, ut per istorum intercessionem evadas supplicia infernalìa.

Consideratio X.

De duplici Aeternitate.

Recitatâ oratione, imaginare tibi è parte una Cœlestem gloriam cum omnibus gaudiis in ea contentis; ex altera Infernum cum omnibus suppliciis; in medio verò Angelum, qui tibi voces has inclamet: *Ibit hamo in domum aeternitatis sua.* Roga gratiam singularem, ut bene agnoscas terribile Aeternitatis mysterium, ne beatam amittens, infelicem subire cogaris Aeternitatem.

Pars I.

Quid sit Aeternitas?

D*octrina.* Datur Aeternitas. Res certa, & de fide est. *Non habemus hîc manentem civitatem, ibimus*

ibimus in domum æternitatis. Duplex illa est, alia felix in Cœlo, alia infelix in inferno. *Ibam tibi in ignem æternum; illi, nempe Iusti, in vitam æternam,* ait Veritas. Experiuntur beati in Cœlo gaudia; experiuntur damnati inter inferos supplicia; sed quamdiu? cruciatur Cain jam per annos sexies mille; cruciatur Studiosus ille jam per annos centum aut mille: quousque cruciabitur adhuc? quando erit finis? tu si mortuus esses in peccato illo, sederes jam inter inferos per annos sex, decem, aut plures; sed quousque sedendum tibi foret? quousque ardendum? an post annos mille affulgeret liberatio? an post bis mille? quamdiu durant pœnæ infernales? ô quæstio, cui quoties respondere cogor, totus contremisco. Dicendum tamen est: quamdiu ergo durant pœnæ inferni? Respondeo: ah vox quid trepidas? loquere! Respondeo: durant æternum. Ah exhorresce, exhorresce, quisquis hæc legis! æternum! hæc vox illa est, quæ una omnes inferni pœnas in immensum auget: hæc vox est, quæ si abesset ab inferis, inferi non forent. *Timeo gehennam; quia æterna est,* ait S. Cyrillus. O æternum! æternum! ô utinam saperent homines & intelligerent! non esset, qui peccare præsumeret. Pariter & gaudia Cœli durant æternum; quæ vox immensum gaudiis singulis pondus addit, & felicitatem beatorum reddit maximam. Datur ergo in Cœlo, datur in inferno æternitas.

Quid

Quid vero hoc est : Æternum : æternitas ? ò æternitas quid es ? jubeor te agnoscere , & non est , qui te mihi exponat . Quid est æternitas ? si me quæris , ò Studiose , mox reponam : nescio : aut respondebo id , quod Simonides Ethnicus DEI naturam inquirens dixit : quò magis investigo , quid sit , eò minus capio . *Quoties homo de æternitate loquitur* , ait S. Gregor. *cæcus de colore loquitur* . An forte æternitas continet in se tot annos , quot numerantur folia in arboribus , arenæ in littore maris , stellæ in Cœlo , litteræ in omnibus mundi libris , guttulæ in mari , atomi in aère ? continet tot , sed multò adhuc plures in infinitum annos . Arenulæ omnes , & folia , & stellæ , & atomi numerari possunt , anni æternitatis numerari non possunt . Quid ergo est æternitas ? volo dicere , & nescio dicere . S. Augustinus : *In verbo quatuor syllabis constat , in se sine fine est* . Concipe annos , quotquot voles , æternitatem non concipis . Quidquid dices de æternitate , minus dicis . Quid non sit æternitas , scio : non est anni decem , anni mille , aut millio annorum ; non est tot anni , quot sunt in arboribus folia , in oceano guttulæ &c. Sed quid est ? describi satis si posset , æternitas non esset . Explicationem tamen aliquam Sancti Patres suggerunt per voces : nunquam , semper . His vocibus æternitatem explicant hoc modo . Quamdiu torquebitur damnatus ille miser ? quamdiu lætabitur beatus ille in Cœlis ? Semper . Quando erit finis , gaudiorum aut poenarum ? Nunquam .

quam.

quam. Quamdiu fames illa terribilis, foetor ille
 immanis, tenebrae formidandae durabunt? Sem-
 per. Quando cessabit fletus ille, illi ejulatus,
 ille stridor dentium, ignis ille in furore Domini
 succensus? Nunquam. Quamdiu vermis ille
 conscientiae arrodet miseros? Semper. Quando
 memoria damnati desinet recordari temporum
 male impensi, occasionum salutis neglectarum,
 Coeli perditum &c. Nunquam. Quamdiu dam-
 natus erit hostis DEI, exclusus Coelo, incolae
 inferni, socius daemonum, ignis pabulum? Sem-
 per. Quando admittetur infelix ille ad viti-
 nem DEI, ad societatem Sanctorum, ad beati-
 tudinem? Nunquam. O Nunquam! o Semper!
 Non adhiberi hic potest illud Jobi: *Post tribu-
 bras spero lucem.* Hoc damnatorum quivis in-
 geminat: *Periit finis meus & spes mea a Domino.*
 Damnatus sum, ligatus sum, spes omnis exul-
 vit; aeternitas ligavit. Proiicitur scilicet, quod
 Salvator ait, damnatus in ignem, & ardet. Qua-
 re post decem annos, quid agat damnatus ille
 respondebitur: ardet. Quare post centum, post
 mille annos; unum reponetur: ardet. Si inter
 quamdiu? Semper! Semper! Quando erit finis
 nunquam! nunquam! nulla redemptio, nulla
 finis. S. Theresia paucorum annorum virginum
 cula dum hoc primum intellexit, stupore atton-
 nita exclamabat: o aeternitas! o nunquam! o
 semper! Studiose, attende, obsecro, & tu, qui
 que salutarem ex hoc timorem concipe. Terribi-
 le est ardere semper, liberari nunquam; sicut
 flere,

flere, uri semper; quiescere, recreari, refici nunquam. Quæ autem de inferno loquor, ea facile Cælo applicabis etiam deinceps, & exinde beatæ æternitatis magnitudinem æstimabis, ubi reperitur lætari semper, trīstari, timere aut desinere nunquam.

Ex his habes aliquam æternitatis explicationem, quæ ut reddatur major, consuetas in re hac similitudines aliquas proponam. 1. Librum aliquem accipe, v. g. opus scholasticum. Quot millenas litteras continet? si annis singulis una tantum deleretur litterula; quot, quæso, anni essent elapsuri, antequam folium vel unicum deleretur? quot millia annorum, antequam liber totus? sed finge, sic agendum esse cum libris omnibus, qui sunt in grandi bibliotheca, cum omnibus, qui in toto orbe reperiantur. O mi DEus! an concipere possumus numerum sæculorum, quæ ad horrificam adeo deletionem requirerentur? certum tamen est, sæcula hæc numerari posse ab Angelo; sunt enim finita. Jam dic: elapsis tot sæculis, quot ad deletionem omnium litterarum in omnibus libris requiruntur, quantum restaret adhuc de æternitate? paterenturne adhuc damnati inter inferos? an necdum esset finis, aut medium saltem? ô Studiose mi, necdum esset finis, necdum medium æternitatis: paterentur adhuc miseri, torquerentur adhuc: tota adhuc restaret æternitas. O æternitas quid es? 2. P. Paulus Segneri hoc simile adhibet. Cogita, te esse in

inferno, uti certò esses, si in peccato primo
 fuisses mortuus: cogita te vocari à DEO post
 plures annos, qui dicat tibi: maecte animo,
 ego hinc aliquando te eruam; licet æternum
 torqueri meritus esses. Sed quando, Domine?
 an post unius sæculi fluxum? parum est. An
 post lapsa decem sæcula? necdum satis. An post
 centena? neque hoc; sed tum te eruam, quan-
 do tot guttulas lacrymatus fueris, quot fue-
 runt in diluvio illo, quo mundus universus sub-
 mersus est; singulis autem annis non nisi unam
 lacrymulam profundes, quam cum cæteris af-
 fervabo; & quando multitudinem guttarum in
 diluvio adæquaveris, liberabo te: Cogita, si
 DEum ad te loqui. Quæro ex te: quo tu in
 inferos sedens animo esses? an putas, te imma-
 ni longitudine temporis territum in luctus pro-
 stinos & ejulatus abiturum esse? aut conque-
 sturum de suppliciis? Non, non Studiose mihi
 aliud ageres. Præ gaudio tui vix compos fore-
 res; toto animo inter ipsas pœnas exultares;
 non nisi in laudem DEI animum effunderes.
 At acerbæ pœnæ adhuc sustinendæ forent?
 forent, sed ne sentires quidem, mihi crede, non
 sentires præ gaudio pœnam ullam. At tempo-
 ris longitudo immanis est, quam nec concipere
 possum: tanto tempore tam horrenda pati
 animo læto, quis possit? posses tu, Studiose,
 tu posses: longitudo enim illa temporis quare
 tacunque esset, finita esset, finem haberet, ce-
 sare, veniret tempus, quo liberareris; cuius
 libera-

liberationis spes certa omnem tibi pœnam dulcoraret, nec conqueri te sine et, sed toto faceret animo exultare. Verùm eheu! si reipsâ semel arderes inter inferos, ardere deberes tot sæculis, quot ad talium guttarum numerum requiruntur; illis verò elapsis quid judicas? an adhuc ardendum esset in Orco? an finita esset æternitas? an media saltem? an spes foret redemptionis? ô mi Studiose, procul ista omnia: nulla adhuc esset post tot sæcula spes redemptionis; necdum esset finis, necdum medium æternitatis: patereris adhuc; arderes adhuc; torquereris adhuc; torquendus, arsurus, passurus semper, liberandus nunquam. O æternitas quid es? 3. Alii hac similitudine utuntur. Sume horologium aliquod, ut vocant, arenarium, & vide quot millia minutarum arenularum in horologio vel unius horæ contineantur. Ponamus, quòd singulis mille annis una tantum arenula decidat, adeo ut ab orbe condito usque ad nos non nisi sex arenulæ deciderint. Quantum, quæso, requireretur tempus, ut horologium totum efflueret? ô DEUS! terribile tempus requiritur. Fingamus verò, quòd horologium tale adæquet magnitudinem turris, tantamque arenularum copiam contineat, quanta lat esset ad montem ingentem constituendum. Num concipere potes numerum sæculorum, quæ requirerentur ad hoc, ut horologium tale efflueret? non potes certe. Res tamen certa est, numerum infinitum non esse, sed cum, qui aliquando finiretur;

singulis enim mille annis decresceret. Hoc etiam cogitatu terribili sæculorum numero elapso, quid agetur cum damnatis? an ergo necdum finis erit tormentorum? an necdum finita, an necdum media æternitas? an necdum spes redemptionis? Ah Studiose mi, post tam terribilem sæculorum numerum adhuc ardebit damnatus; adhuc patietur, adhuc torquebitur; necdum finis, necdum medium æternitatis est. O æternitas! ô æternitas quid es? Si ergo audis penas inferni durare æternum, audis durare eadem diutius, quam immanibus sæculis, quæ requirerentur, donec horologium hoc terribile efflueret; donec damnatus totum è lacrymis conficeret diluvium; donec omnes totius mundi libri per litterulas singulas essent deleti. Et quid est hoc? concipe, si potes.

Reflexiones. Quid iudicas de his, mi Studiose an forsan nimium exaggerata credis? falleris profecto. Veritas infallibilis est, quam propono. Rationem accipe: omnes illi anni, quos in altis similitudinibus recensuimus, licet multi sint, & numeratu difficiles, finiti tamen sunt; potest Angelus, potest DEUS eorum inire numerum; anni autem æternitatis sine numero, sine fine sunt; nec eorum numerus ab ipso DEO designari potest, aliàs æternitas non esset. Res ergo ut dixi, certa est. Collige jam omnia, & applica Præterea audi, quid S. Bernardus dicat: *Frater alterutrum eligamus, aut semper ardere, aut gaudere.* Eli-

Eligenda est æternitas una : quam tu eliges? antequam respondeas, audi conclusiones aliquot.

1. Si Beati in Cœlo per tot sæculorum millia continuant gaudia, per quot damnati sua supplicia; si beatitudo Sanctorum durat semper, finitur nunquam; ergo res prorsus ineffabilis est Beatitudo æterna; ergo maximi æstimanda est; ergo omnia agenda sunt, ut eam obtineamus. Magni æstimamus esse felicem in sæculo; habere gaudium aliquod, frui honore mundano: & quid, quæso, est omne mundi gaudium, omnis honor & felicitas? momentum est, fumus, pulvis, umbra est: evanescit subito, & possessorem suum decipit. Si gaudium quæris, non reluctor, verum quære, æternum quære. Rolandus Adolescens ille totus voluptati mundanæ inhians, dum vesperi secum cogitabat, ubi essent deliciae, quas tanto studio per diem quævisset, quàmque citò fugissent in auras, sanctius cœpit consilium, deserendi breves istas & miseras voluptates, solasque sectari æternas & veras: quod ut faceret securius, Religionem ingressus est. Tu pariter sola æterna quære, & anhela. Cave, ne terrenorum & brevium voluptatum amore perdas æternas. Memento heroæ illius & Christiano dignissimæ vocis, quam protulit Thomas Morus, quem Coniunx viginti annorum duraturâ in mundo felicitate propositâ ad rem iniquam inducere voluit: Egone, aiebat, adeò desipiam, ut brevi annorum viginti voluptatulæ æternas verasque Cœli delicias

licias posthabeam? has illius amore perdam?
 Sic tu age, sic loquere. Martyres cogita
 quanta isti egere, quanta passi sunt, quam for-
 ti animo breves mundi voluptates calcârunt,
 ut æternas obtinerent! Tu magni æstima per-
 petua Cœli gaudia; hæc quære; sola fuge bre-
 ves mundi illecebras; omnia age & patere, ut
 æternum beatus esse valeas: Beatitudo æterna
 res est digna, pro qua mille sæculis labores,
 patiaris, mille mundos conculcare debeas.

2. Æternitas damnatorum ô res quam hor-
 renda sit, necesse est! an non ad unam ejus vo-
 cem contremiscere deberemus? Punitur reus
 quidam ab humana justitia: supplicium brevis
 est; & ejus tamen etiam mentione terremus.
 Ah quid est, non brevi tempore, sed totâ æter-
 nitate torqueri! *Tam horrenda res est, verba
 sunt Magni Bellarmini, sine fine puniri, ut li-
 anus tantum ex omnibus filius Adæ tali esset supplicium
 mulcandus, merito pavendum omnibus esset & trepidan-
 dum.* Fateor, terribilis est inferni ignis, ter-
 ribiles tenebræ, terribilis fœtor, horrenda fames
 & sitis; terribile, quidquid in Orco est; sed æ-
 ternum esse ignem, æternas tenebras, æternam
 famem & sitim, æterna omnia; hoc, hoc terribi-
 lium omnium longè terribilissimum est. Affligit
 damnatum, quòd Cœlo exclusus sit; sed quòd
 æternum sit exclusus, hoc, hoc est, quòd acer-
 bissime torquet. Sic de fame, siti, fœtore, de
 cæteris omnibus loquere. *Perditus in æternum
 eris: in æternum non videbunt lumen: ite in ignem æ-
 ternum:*

ternum: hæc sunt illa Scripturæ fulmima, damnatorum viscera & medullas penetrantia. Rem verbo: nihil terribilius cogitari potest æternitate pœnarum infernalium. Hoc tanquam reliquorum documentorum fundamentum ut firmitus tuo animo imprimas, audi, quod Seneca verè dixit: omnis dolor aut brevis est, aut levis. Sic est. Morbum pateris? aut gravis non est, aut quò gravior, tanto brevior est; vitam saltem non excedit; cum hac finitur. **T**ormenta inferni nec levia, nec brevia sunt: non levia; quia quodlibet inferni tormentum omnes mundi dolores superat: non brevia; quia æterna. O quis itaque in damnati animo dolor exurgat, necesse est! Agrum facile consolaberis, si dicas, eum paulò post sanitati restitutum iri; si verò afferas, morbum per sex aut septem annos continuandum esse, ô quis clamor? quis ululatus? quis fremitus miseri? ad insaniam ferme dolor adigit: diurnitas enim morbi dolores singulos acerbiores reddit. O Studiose mi, quid sunt sex aut septem anni? quid decem, quid mille anni, si æternitati conferas? quid morbus ægri cujusvis, si pœnis inferni compares? Morbum levem per menses aliquot aut annos ferre coactus, tantum exinde dolorem concipit; & quid damnato fiet, qui non paucorum modò annorum, sed totius æternitatis supplicia sibi toleranda esse intelligit? Quid de morbo loquor? Res etiam suavis & jucunda, si diu nimium dureret, nauseam parit & fastidium, imò in tormen-

tum mutatur. Res suavis est, dormire in lecto molli, incubare rosis aut plumis tenerrimis. Res suavis est, audire concentum musicum, saltu le recreare. Res suavis, interesse lauto convivio, ciborum cupediis exquisitissimis frui. At si lecto illi roseo cogereris per quatuor, aut plures continuos dies incubare; si musicam per menses aliquot continuo audire; si ad mensam hæere immotus per dies plures; an non tormentum factum ingens foret? experire, si velis: jace per diem saltem unum aut noctem immotus; vide, an non suavitas lectuli in fastidium abeat. Hæc dum cogito, ô mi DEUS, quantum expavesco! Res etiam suavis ob diuturnitatem suam fastidium est & dolori; quid ergo dolor? & dolor tantus & dolor tam multiplex? ô Studiose, hoc tecum reputa. Non est, non est in Orco lectulus roseus, cui incubare possis: si tamen & talis esset, tormentum esset incredibile: tormenta ibi sunt, dolores sunt, cruciatus sunt, & hi terribiles, & hi omnem rationem superantes: hos per omnem æternitatem tolerare sine quiete ulla, sine intermissione, an leve quid judicas? dixi, sine quiete; non enim interrumpuntur dolores inferni: & ecce nova tormenti materies. Murmuras non raro, mi Adolescens, dum dies recreationum, ut vocant, non dantur ad libitum tuum. Vah, ais, quis assidue affixus sedebit libris? ferre ista non possum. Studiose mi, gravis tibi accedit labor scholasticus per dies aliquot continuandus; qualis ergo accidet dolor Tartareus

in

in Tartaro nulla quies, nulla recreatio, nullum solatium: semper torqueri, semper affligi, semper sitire, semper ardere, semper ululare! semper! semper! nunquam quies, nunquam solatium, nunquam interruptio, nunquam liberatio! ô nunquam! Habet subinde æger horas aliquot, quibus dolor vel planè desinit, vel mitigatur; non sic inter inferos; semper, semper torqueri! nunquam, nunquam quiescere! O Jesu, quid hoc? an non terribile supplicium æternitas?

Unum adhuc: sæpe mihi occurrit: ô quàm diuturna videbitur damnatis vel una dies! scio horam etiam de nocte videri ægroto longissimam & acerbam; & iste tamen post tenebras sperat lucem. O damnate Studiose, quàm longa tibi erit, vel una dies, si tamen dies dici potest, quam inter inferos vivis? non sperare tu potes post tenebras lucem, sed hæc semper verfabitur ob oculos mentis cogitatio: periit finis meus, periit spes mea! in æternum non videbo lumen! O æternum! Est fortè, quod hic tibi occurrit: si dolor inferni usque adeò acerbus est, ut dictum est; ergo damnatum conficiet & occidet; ergo eum non cogetur æternum sustinere. Studiose, si ita cogitas, quid infernus sit, ignoras. Nullum est in Orco occidere, nullum mori: optabunt mortem damnati; quin hæc eis solatio foret, sed, *quærent mortem, & non invenient*; aut si invenient, invenient mortem immortalem, mortem sine morte, finem sine fine. In vita hac homines liberare se possunt

sunt miseris suis per mortem: habent gladios, quibus se transfodiant; funes, quibus spiritum elidant; ignes, quibus se comburant. Non sic inter inferos. Gladius equidem non deerit, non funis, non ignis, sed mors deerit, finis deerit. Et nunquid leve hoc supplicium? O quid non agendum, ut tam terribile supplicium evadamus?

Affectus. O æterne, immortalis, incommutabilis DEUS, quid loquar? quid cogitabo? In æternitatem eundem est mihi! & in quam? Misella anima, quò ibis? an æternum felix, an infelix eris? ô DEUS! ô angor! ô timor! ah, æternitas damnata nimium terribilis est! Ardere, litire, uri, pati æternum, nimis formidandum est! O DEUS, sustinere istud nequeo! O beata æternitas, quid tu es? ô quanta felicitas est æternum affluere & abundare gaudio! dedisti mihi, ô DEUS, voluntatem liberam, eligendi æternitatem, quam vellem: Domine, eligo & volo æternitatem beatam: volo esse æternum tecum in gloria; nolo esse separatus æternum. Ergo omnia agam, ut salvus fiam. Poenitet me, ô Jesu, quòd ea egerim, quibus beatam æternitatem amitti scio, & comparari infelicem. Desleo insaniam meam, qua cœlestia & æterna gaudia temporalibus posthabui: parce mihi, ô Jesu, per infinitam tuam misericordiam!

Proposita. Nunquam posthac amore voluptatis perituræ periculo me exponam amittendi æternam; omnia agam, ut æternum beatus sim;
hinc

hinc studia, labores, & quidquid occurret arduum, eò dirigam: æternitati laborabo: sæpiùs cogitabo, quid hoc sit: pati æternùm: gaudere æternùm.

Petitio. Jesu Christe, respice me tibi servire paratum, & confirma id, quod operari dignatus es per gratiam tuam in me; ne amissã æternitate beatã, æternùm torquear inter Tartara.

Pars II.

Pro quo sit Æternitas?

D*octrina.* Statuit DEUS æternitatem in Cœlo; statuit æternitatem in inferno. Illa res inæstimabilis & jucundissima, hæc terribilis est, & non toleranda. Cui verò utraque destinata est? Dicam. Æternitas beata statuta est illis, qui DEO serviunt; qui declinant à malo, & faciunt bonum. *Venite benedicti Patris mei, possidete regnum vobis paratum ab initio mundi: Esurivi enim, & dedistis mihi manducare &c.* hæc dicet Christus beatis suis in die judicii. O DEUS! ô quanta merces! æternum gaudium pro modico & brevi labore! ô quàm liberaliter solvis obsequia tibi præstita! momento laborare possumus, tibi que servire: quid enim vita nostra est, si æternitati comparetur, præter momentum, & si quid est momento minus? momento laboramus, & tu mercedem offers per omnia sæcula duraturam? ô quis non læto animo servire gestiat tam liberali Domino? Servimus regi, principi, homini; quia remuneratur labores nostros;

ros;